

3KW2016

KBC Groep Kwartaalrapport

Verklaring van de verantwoordelijke personen

'Ik, Luc Popelier, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar hierbij namens het Directiecomité van KBC Groep NV dat, voor zover mij bekend, de verkorte financiële overzichten die zijn opgenomen in het kwartaalverslag zijn gebaseerd op de relevante boekhoudkundige normen en in alle wezenlijke opzichten de financiële toestand en resultaten van KBC Groep NV, met inbegrip van zijn geconsolideerde dochtermaatschappijen, correct weergeven en dat het kwartaalverslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijke gebeurtenissen en de belangrijkste transacties met verbonden partijen tijdens de verslagperiode en het effect daarvan op de verkorte financiële overzichten, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de resterende maanden van het lopende jaar.'

Toekomstgerichte verklaringen

De in dit verslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid hier (sterk) van afwijkt.

Glossarium van gebruikte ratio's

Zie *Details van ratio's en termen*, achteraan in dit verslag.

Investor Relations contactdetails

Investor.relations@kbc.com

KBC Groep NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, BE 1080 Brussel, België

Bezoek www.kbc.com

Inhoud

Verslag over 3KW2016 en 9M2016

- Samenvatting 5
- De kern van onze strategie 6
- Hoofdlijnen van het kwartaal 6
- Overzicht van onze resultaten en balans 7
- Analyse van het kwartaal 8
- Analyse van de year-to-date periode 10
- Verklaring met betrekking tot risico 10
- Onze visie en verwachtingen 11

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 13
- Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income) 14
- Geconsolideerde balans 15
- Geconsolideerde vermogensmutaties 16
- Vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht 17
- Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving 17
- Toelichting bij de segmentinformatie 18
- Overige toelichtingen 19
- Verslag van de commissaris 28

- Details van ratio's en termen 30

U vindt meer gedetailleerde informatie (onder meer over de resultaten per divisie) in het *Extended Quarterly Report*, dat ook beschikbaar is op www.kbc.com

KBC Groep

**Verslag over
3KW2016 en
9M2016**

Dit verslag bevat informatie die is onderworpen
aan de transparatievoorschriften
voor beursgenoteerde vennootschappen.
Publicatiedatum: 17 november 2016

Samenvatting: sterke winst voor het derde kwartaal van 629 miljoen euro

In een klimaat van aanhoudend lage rentevoeten, matige economische groei in België en stevigere groei in Centraal-Europa en Ierland, boekte KBC een sterke nettowinst van 629 miljoen euro in het derde kwartaal van 2016, terwijl dat in het vorige kwartaal 721 miljoen euro was (begunstigd door het eenmalige positieve effect van 84 miljoen euro na belastingen uit de verkoop van aandelen van Visa Europe) en 600 miljoen euro in het derde kwartaal van 2015. Onze kredietvolumes bleven in het derde kwartaal stijgen, zowel kwartaal-op-kwartaal als jaar-op-jaar. Laten we het effect van de verkoop van de aandelen van Visa Europe buiten beschouwing, dan zijn onze inkomsten in het derde kwartaal licht gedaald met 3%. Samen met de 392 miljoen euro nettowinst van het eerste kwartaal en de 721 miljoen euro van het tweede kwartaal, brengt dat ons resultaat voor de eerste negen maanden van het jaar op een mooie 1 742 miljoen euro, tegenover 1 776 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar. Onze stevige solvabiliteit en liquiditeit werden verder aangesterkt. Zoals al aangekondigd, zullen we op 18 november 2016 een interimdividend voor het lopende financiële jaar uitbetalen van 1 euro per aandeel als voorschot op het totale dividend over 2016.

Financiële hoofdlijnen van het derde kwartaal van 2016, in vergelijking met het vorige kwartaal:

- In onze kernmarkten en kernactiviteiten bleven zowel ons bank- als ons verzekeringsbedrijf het goed doen.
- De kredietverlening aan onze klanten steeg met 0,4%, waarbij de volumes in bijna alle landen toenamen. De toename van de deposito's in Tsjechië, Slowakije en Bulgarije konden de daling in België (vervallen van termijndeposito's), Ierland en Hongarije niet volledig goedmaken, waardoor de deposito's van klanten in hun globaliteit daalden met 2%.
- De nettorente-inkomsten – onze belangrijkste inkomstenbron – zijn maar licht (minder dan 1%) gedaald, dankzij de lagere financieringskosten, de toegenomen beleggingen en de groei van het kredietvolume. Onze gemiddelde nettorentemarge bedroeg in het derde kwartaal 1,90%, een daling met 4 basispunten kwartaal-op-kwartaal.
- De premie-inkomsten uit onze schadeverzekeringsactiviteiten stegen met 2%, terwijl de claims met 7% gedaald zijn. Bijgevolg bedroeg de gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen voor de eerste negen maanden van het jaar een goede 94%. De verkoop van levensverzekeringsproducten anderzijds daalde met 20%, na een sterk tweede kwartaal.
- Het totale beheerde vermogen bedroeg 209 miljard euro, een lichte stijging (+1%) ten opzichte van het vorige kwartaal dankzij een positieve koersontwikkeling. Onze nettoprovisie-inkomsten stegen met 2%, voornamelijk te danken aan de hogere beheersvergoedingen.
- Onze exploitatiekosten daalden met 1% ten opzichte van het vorige kwartaal omdat de bankenheffingen in het derde kwartaal lager uitvielen. De resulterende kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van het jaar bedroeg 57%.
- De kredietkosten bedroegen in de eerste negen maanden van het jaar een uitstekende maar onhoudbaar lage 0,07% van onze kredietportefeuille.
- Onze liquiditeitspositie bleef stevig en onze kapitaalbasis – met een common equity ratio van 15,1% (phased-in, Deense compromismethode) – bleef ruim boven de doelstelling van de toezichhouders van 10,25% voor 2016.

Johan Thijs, Groeps-CEO:

"De aanhoudende onzekerheid op de financiële markten en de nog altijd lage rentevoeten vormen steeds meer voor alle financiële instellingen een ongewone uitdaging. In deze ongebruikelijke omstandigheden blijven we de bank-verzekeraar die zijn klanten centraal stelt. Die blijven ons hun deposito's toevertrouwen en op ons rekenen om hun projecten te realiseren en te beschermen. Dit kwartaal zijn de kredietverlening en de premie-inkomsten uit schadeverzekeringen opnieuw toegenomen. We zijn onze klanten dankbaar voor hun vertrouwen. Dat illustreert nogmaals het succes van ons bank-verzekeringsmodel.

Het derde kwartaal werd gekenmerkt door een goed niveau van nettorente-inkomsten en nettoprovisie-inkomsten, stabiele exploitatiekosten en aanhoudend lage kredietkosten. We blijven investeren in de toekomst en gaan door met het pro-actief uitrollen van onze digitaliseringsplannen om onze klanten nog beter te kunnen bedienen, waarbij we onze kosten-inkomstenratio niet uit het oog verliezen. We slaagden erin dit kwartaal een sterk globaal resultaat van 629 miljoen euro neer te zetten.

Bovendien sterkten de stevige solvabiliteits- en liquiditeitsposities van onze groep tijdens het kwartaal nog verder aan, en laat onze kapitaalpositie ons toe op 18 november 2016 zoals aangekondigd een interimdividend voor het lopende jaar van 1 euro per aandeel uit te betalen. Dat is een gevolg van ons nieuwe dividendbeleid voor KBC Groep om – tenzij zich uitzonderlijke of onvoorziene omstandigheden voordoen – voor elk boekjaar in november een interimdividend van 1 euro per aandeel uit te betalen alsook een slotdividend na de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering. Dat is een geruststellend signaal voor alle aandeelhouders die in ons hun vertrouwen hebben gesteld."

Overzicht KBC-groep (geconsolideerd)	3KW2015	2KW2016	3KW2016	9M2015	9M2016
Nettoresultaat, IFRS (in miljoenen euro)	600	721	629	1 776	1 742
Gewone winst per aandeel, IFRS (in euro)*	1,41	1,69	1,47	4,16	4,07
Nettoresultaat per divisie, IFRS (in miljoenen euro)					
België	358	371	414	1 216	993
Tsjechië	153	191	145	423	465
Internationale Markten	92	123	106	184	289
Groepscenter	-2	37	-36	-47	-5
Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel (in euro, per einde periode)	33,6	35,5	36,2	33,6	36,2

* Opmerking: als er een coupon werd betaald op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Vlaamse overheid (in 2015), en een coupon betaald wordt op de additional tier 1-instrumenten opgenomen in het eigen vermogen, dan worden die (pro rata) van de teller afgetrokken. Als er een penalty moest worden betaald op de kernkapitaaleffecten (in 2015), werd die eveneens afgetrokken.

De kern van onze strategie

- Onze kernstrategie blijft gefocust op het aanbieden van bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan particulieren, kmo's en midcaps in België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije.
- Verdeeld over verschillende landen zijn we een groep van zo'n 36 000 medewerkers, die allemaal hun talenten inzetten en samenwerken binnen een gemeenschappelijke bedrijfscultuur. Die cultuur is bijzonder belangrijk bij de uitvoering van onze strategie, die bestaat uit vier met elkaar verweven elementen:

We streven ernaar onze klanten een unieke bank-verzekeringservaring te bezorgen.

We ontwikkelen onze groep met een langetermijnvisie om te komen tot duurzame en rendabele groei.

Onze klant staat centraal in alles wat we doen, we streven ernaar hem altijd een service van hoge kwaliteit en relevante oplossingen te bieden.

We nemen onze verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving en de lokale economieën ernstig, en willen dat laten blijken in onze dagelijkse activiteiten.

- We zijn ervan overtuigd dat onze strategie – gevoed door onze cultuur en de inspanningen van onze mensen – ons helpt elke dag opnieuw het vertrouwen te verdienen, dat vertrouwen te behouden en het te vergroten, zodat we in onze kernmarkten de referentie kunnen worden.

Hoofdpijnen van het kwartaal

- In september vernieuwden we ons groepswijde duurzaamheidskader door onze beleidlijnen voor duurzaamheidsthema's te verduidelijken en te verfijnen. Door de herdefiniëring van onze strategie rond duurzaamheid geven we duidelijk aan hoe we met een aantal maatschappelijke en duurzaamheidsthema's omgaan. Dat uitgebreide duurzaamheidsbeleid is ingebed in onze bedrijfsstrategie want we willen altijd het juiste evenwicht vinden tussen onze commerciële doelstellingen en duurzaamheid. We hanteren voornamelijk beleidlijnen en gedragscodes op het vlak van milieu, mensenrechten, bedrijfswaarden en andere maatschappelijk gevoelige thema's: we hebben onze 'KBC Energy Policy' aangepast, onze 'Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible lending Policies' hernieuwd en verstrengd en een nieuwe 'KBC Policy on Controversial Regimes' en 'KBC Human Rights Policy' opgesteld.
- We blijven proactief onze plannen rond financiële technologie uitrollen zodat we onze uitstekende service in de toekomst nog kunnen verbeteren.

In september gingen we in Ierland een nieuw digitaal partnership aan met MyHome.ie, dat mensen op huizenjacht virtuele rondleidingen in te koop staande huizen aanbiedt. We zijn de eerste bank op de Ierse huizenmarkt die kandidaat-kopers de kans biedt vanop hun eigen toestel rond te kijken in een huis dat ze willen kopen.

Eveneens in september lanceerden we in België KBC K'Ching, een gratis smartphone-app waarmee jongeren financiële transacties kunnen doen. Hij werd speciaal voor hen ontwikkeld en heeft een hoge funfactor en een aantrekkelijke nieuwe look. Op die manier krijgen jongeren tussen 12 en 25 jaar meer inzicht en vertrouwen in bankzaken. We zijn hiermee de eerste bank in België en Europa die een app speciaal voor tieners en jongvolwassenen ontwikkelt en lanceert.

Vanaf dezelfde maand konden klanten in Slowakije zich in hun ČSOB SmartBanking-app aanmelden met hun vingerafdruk dankzij de Touch ID-functie, een moderne, erg praktische en veilige manier om zich als gebruiker te identificeren. In Tsjechië werden de biometrische ondertekeningsmethodes en contactloze betaalmogelijkheden gevoelig uitgebreid aan de geldautomaten en via een betaalsysteem met stickers.

Eveneens in september lanceerden we in België de app KBC DriveSafe om het rijgedrag op te volgen van jonge chauffeurs die net hun rijbewijs gehaald hebben. Daarmee wil KBC ook een bijdrage leveren aan preventie in de brede zin.

In oktober lanceerde KBC Securities KBC Match'it, een digitaal platform waar kandidaat-kopers en bedrijven op zoek naar een overnemer elkaar kunnen vinden. We zijn de eerste financiële instelling in Europa die zulk een platform aanbiedt. Met dit platform bieden we de betrokken bedrijven begeleiding en oplossingen in elke fase van hun levenscyclus.

Overzicht van onze resultaten en balans

In het deel Geconsolideerde jaarrekening van het kwartaalverslag vindt u een volledig overzicht van onze geconsolideerde winst-en-verliesrekening en balans volgens IFRS. In datzelfde deel vindt u ook een vereenvoudigd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, van de eigenvermogensmutaties, evenals verschillende toelichtingen bij de rekeningen.

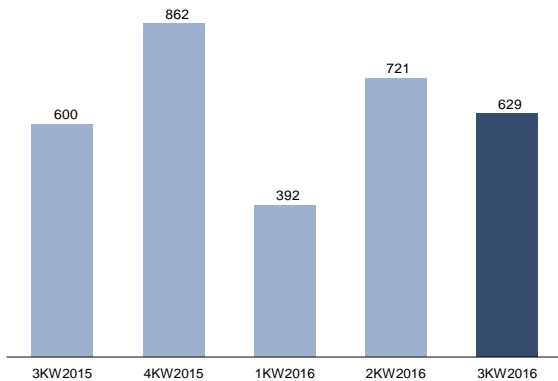
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening van de KBC-groep, volgens IFRS (in miljoenen euro)	3KW 2015	4KW 2015	1KW 2016	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Nettorente-inkomsten	1 062	1 066	1 067	1 070	1 064	3 245	3 201
Rente-inkomsten	1 770	1 725	1 720	1 654	1 673	5 425	5 048
Rentelasten	-708	-659	-653	-585	-609	-2 179	-1 847
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	142	147	145	141	164	464	450
Verdiende premies	335	338	341	349	357	981	1 047
Technische lasten	-193	-191	-196	-208	-193	-517	-597
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	-51	-51	-35	-38	-34	-150	-107
Verdiende premies	289	445	426	402	336	856	1 163
Technische lasten	-340	-496	-461	-440	-370	-1 006	-1 271
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	0	-10	-8	-13	-1	-18	-23
Dividendinkomsten	13	12	10	36	12	64	58
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	47	-68	93	154	69	282	317
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare fin. activa	44	30	27	128	26	160	181
Nettoprovisie-inkomsten	383	371	346	360	368	1 307	1 074
Ontvangen provisies	547	533	507	517	525	1 814	1 549
Betaalde provisies	-164	-162	-161	-157	-157	-507	-475
Overige netto-inkomsten	96	47	51	47	59	250	157
Totale opbrengsten	1 736	1 543	1 697	1 885	1 727	5 604	5 308
Exploitatiekosten	-862	-962	-1 186	-904	-895	-2 928	-2 985
Bijzondere waardeverminderingen	-49	-472	-28	-71	-28	-275	-127
op leningen en vorderingen	-34	-78	-4	-50	-18	-245	-71
op voor verkoop beschikbare activa	-15	-21	-24	-20	-7	-24	-51
op goodwill	0	-344	0	0	0	0	0
op overige	0	-29	-1	-1	-3	-6	-5
Aandeel in het resultaat van geassoc. ondernemingen en joint-ventures	6	5	7	6	9	20	22
Resultaat vóór belastingen	831	114	489	916	814	2 421	2 218
Belastingen	-231	749	-97	-194	-184	-644	-476
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	600	863	392	721	629	1 776	1 742
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders v/d moedermaatschappij	600	862	392	721	629	1 776	1 742
Gewone winst per aandeel (in euro)*	1,41	-0,36	0,91	1,69	1,47	4,16	4,07
Verwaterde winst per aandeel (in euro)*	1,41	-0,36	0,91	1,69	1,47	4,16	4,07

* Opmerking: als er een coupon werd betaald op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de Vlaamse overheid (in 2015), en een coupon betaald wordt op de additional tier 1-instrumenten opgenomen in het eigen vermogen, dan worden die (pro rata) van de teller afgetrokken. Als er een penalty moest worden betaald op de kernkapitaaleffecten (in 2015), werd die eveneens afgetrokken.

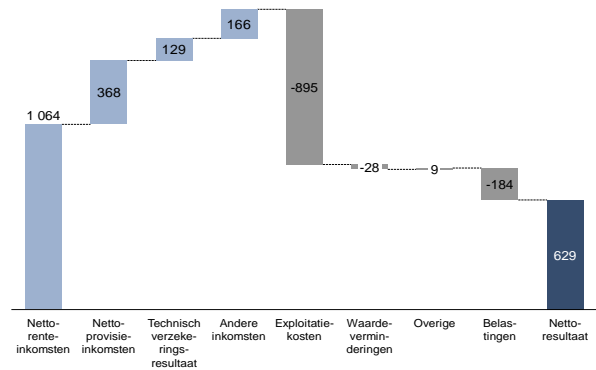
Hoofdlijnen van de geconsolideerde balans van KBC-groep (in miljoenen euro)	30-09-2015	31-12-2015	31-03-2016	30-06-2016	30-09-2016
Totaal activa	257 632	252 356	261 551	265 681	266 016
Leningen en voorschotten aan klanten	126 971	128 223	129 703	131 383	131 973
Effecten (eigenvermogens- en schuldinstrumenten)	71 115	72 623	72 860	73 494	72 774
Deposito's van klanten en schuld papier	171 412	170 109	173 646	175 870	170 425
Technische voorzieningen, vóór herverzekering	19 365	19 532	19 619	19 724	19 745
Schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	12 422	12 387	12 508	12 427	12 506
Eigen vermogen van de aandeelhouders	14 022	14 411	14 335	14 834	15 135
Niet-stemrechtverlenende kernkapitaaleffecten	2 000	0	0	0	0

Analyse van het kwartaal (3KW2016)

Nettoresultaat (in miljoenen euro)

Opdeling van het nettoresultaat van 3KW2016 (in miljoenen euro)

Het nettoresultaat voor het derde kwartaal van 2016 bedroeg 629 miljoen euro, tegenover 721 miljoen euro in het vorige kwartaal en 600 miljoen euro in het derde kwartaal van 2015.

De totale opbrengsten zijn ten opzichte van het vorige kwartaal met 8% gedaald, maar dat komt omdat vorig kwartaal de eenmalige winst uit de verkoop van aandelen van Visa Europe meegerekend werd. Laten we dat buiten beschouwing dan zijn de totale opbrengsten maar met 3% gedaald.

- Onze nettorenten-inkomsten voor het derde kwartaal van 2016 (1 064 miljoen euro) zijn maar lichtjes gedaald ten opzichte van het vorige kwartaal (minder dan 1%) en hetzelfde kwartaal vorig jaar (0%). De lage rentevoeten wegen op de herbeleggingsrentes van de beleggingsportefeuille. Bovendien oefenden de toegenomen margedruk op de kredietverlening en de financieringsverliezen op vroegere vervroegde terugbetalingen van hypotheekleningen druk uit op de nettorenten-inkomsten. De impact van die items werd bijna volledig goedgeemaakt door de lagere financieringskosten, de gestegen volumes in de beleggingsportefeuille en de groei van het kredietvolume (zie verder). Daardoor bedroeg onze nettorentemarge voor het betrokken kwartaal 1,90%, 4 basispunten lager dan het vorige kwartaal en 9 basispunten lager dan een jaar geleden. Zoals vermeld, werd de rentewinst verder ondersteund door de groei van het kredietvolume: onze totale kredietverlening steeg zowel ten opzichte van het vorige kwartaal (plus 0,4%) als jaar-op-jaar (bijna 4%). Anderzijds is het depositovolume ten opzichte van het vorige kwartaal gedaald met 2% (gedeeltelijk door vervallend schuld papier en een verdere daling van de particuliere termijndeposito's), maar ten opzichte van een jaar geleden is het met 3% gestegen.
- De technische inkomsten uit onze schade- en levensverzekeringsactiviteiten (bruto verdiende premies min bruto technische lasten en het nettoresultaat uit afgestane herverzekering: 129 miljoen euro) zijn ten opzichte van het vorige kwartaal gestegen met 43% en ten opzichte van een jaar geleden met 42%.

De schadeverzekeringsactiviteiten droegen 163 miljoen euro bij tot de technische verzekeringsinkomsten, een stijging met 27% ten opzichte van het vorige kwartaal en 15% tegenover een jaar geleden. Voor de groep in zijn totaliteit zijn de verdiende premies niet-leven kwartaal-op-kwartaal met 2% gestegen en jaar-op-jaar met 7%, terwijl de schadeverzekeringsclaims kwartaal-op-kwartaal gedaald zijn (-7%), maar in de lijn liggen van het cijfer van een jaar geleden. Daardoor bedroeg onze gecombineerde ratio voor de eerste 9 maanden van het jaar 94%.

De levensverzekeringsactiviteiten droegen -34 miljoen euro bij aan de technische verzekeringsinkomsten, vergeleken met -38 miljoen euro in het vorige kwartaal en -51 miljoen euro in hetzelfde kwartaal een jaar geleden. Na een relatief sterk tweede kwartaal is de verkoop van onze levensverzekeringsproducten (zowel met rentegarantie als tak 23) met 20% gedaald. Jaar-op-jaar was er echter een stijging (+17%), voornamelijk dankzij de toegenomen verkoop van producten met rentegarantie.

Tijdens het derde kwartaal van 2016 zijn de beleggingsopbrengsten uit verzekeringsactiviteiten gedaald met 10% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 4% ten opzichte van het derde kwartaal van 2015. De verslechtering ten opzichte van het vorige kwartaal is voornamelijk toe te schrijven aan de seizoensgebonden lagere dividendinkomsten (het gros van de dividenden wordt ontvangen in het tweede kwartaal) en aan de lagere gerealiseerde winst op aandelen. De daling ten opzichte van vorig jaar is voornamelijk toe te schrijven aan het lagere nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde en het lagere netto gerealiseerde resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa.

- Door de aanhoudende marktonzekerheid bleven de beleggers in het derde kwartaal van 2016 terughoudend. Ondanks dat ongunstige klimaat is het totale beheerde vermogen kwartaal-op-kwartaal toch licht gestegen (+1% tot 209 miljard euro), voornamelijk dankzij een positieve koersontwikkeling. Ons totale beheerde vermogen is jaar-op-jaar met 4% gestegen, ook opnieuw voornamelijk dankzij een positieve koersontwikkeling, gekoppeld aan een kleine volumetoename. Onze assetmanagementdiensten leveren een erg belangrijke bijdrage aan onze nettoprovisie-inkomsten, die kwartaal-op-kwartaal verder gestegen zijn met 2% (tot 368 miljoen euro) dankzij een verbetering van de beheersvergoedingen ten gevolge van de toename van het beheerde vermogen en de minder risicoschuwe assetallocatie. Toch liggen de nettoprovisie-inkomsten nog altijd 4% lager dan een jaar geleden door het lagere niveau van de beheersvergoedingen.
- Het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde bedroeg 69 miljoen euro in het derde kwartaal van 2016, tegenover 154 miljoen euro in het vorige kwartaal en 47 miljoen euro in het derde kwartaal van 2015. De daling kwartaal-op-kwartaal is voornamelijk te wijten aan wijzigingen aan onze waardeaanpassingsmodellen (CVA/MVA/FVA).
- Alle overige inkomsten samen bedroegen 97 miljoen euro. Dat is 114 miljoen euro minder dan in het vorige kwartaal en 56 miljoen euro minder dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. We wijzen er op dat het vorige kwartaal begunstigd was door 99 miljoen euro (voor belastingen) uit de verkoop van aandelen van Visa Europe en de seizoensgebonden hogere dividendinkomsten.

De exploitatiekosten zijn kwartaal-op-kwartaal met 1% gedaald, maar jaar op jaar met 4% gestegen.

- In het derde kwartaal van 2016 bedroegen onze exploitatiekosten 895 miljoen euro, iets minder dan in het vorige kwartaal. Dat heeft onder andere te maken met de lagere bankheffingen, lagere ICT-uitgaven, hogere professionele vergoedingen en timingverschillen. Jaar-op-jaar zijn de kosten met 4% gestegen, onder andere door hogere IT-kosten, professionele vergoedingen en algemene beheerskosten (gedeeltelijk door timingverschillen) en ondanks de lagere personeelskosten. Daardoor kwam de kosten-inkomstenratio van onze bankactiviteiten op 57% voor de eerste 9 maanden van het jaar, ten opzichte van 55% voor het volledige jaar 2015.

Waardeverminderingen op kredieten: aanhoudend lage kredietkostenratio van 0,07% year-to-date.

- De waardeverminderingen op kredieten waren in het derde kwartaal van 2016 met 18 miljoen euro bijzonder laag, en een verdere verbetering ten opzichte van de 50 miljoen euro van het vorige kwartaal en de 34 miljoen euro van het derde kwartaal van 2015. Per land zag de verdeling van de waardeverminderingen op kredieten in het derde kwartaal van 2016 eruit als volgt: een toename van 33 miljoen euro in België (inclusief het beperkte netwerk van buitenlandse kantoren van KBC Bank), 2 miljoen euro in Tsjechië, 1 miljoen euro in Slowakije, 1 miljoen euro in Bulgarije en 20 miljoen euro voor het Groepscenter, gecompenseerd door een nettoterugname (met positieve impact) in Hongarije (11 miljoen euro) en Ierland (28 miljoen euro). Voor de hele groep bedroegen de waardeverminderingen op kredieten in de eerste 9 maanden van 2016 een erg lage 0,07% van de totale kredietportefeuille. Eind september 2016 stond ca. 7,6% van onze kredietportefeuille te boek als impaired (4,2% als impaired en meer dan 90 dagen achterstallig), in beide gevallen is dat een geleidelijke verbetering ten opzichte van de situatie bij het begin van het jaar (respectievelijk 8,6% en 4,8%).
- De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen 10 miljoen euro, een verbetering ten opzichte van de 21 miljoen euro in het vorige kwartaal en de 15 miljoen euro in het derde kwartaal van 2015. Voor het derde kwartaal van 2016 had dat voornamelijk te maken met aandelen in de beleggingsverzekeringsportefeuille.

Resultaten per divisie

- Onze kwartaalwinst van 629 miljoen euro bestaat uit 414 miljoen euro voor de divisie België, 145 miljoen euro voor de divisie Tsjechië, 106 miljoen euro voor de divisie Internationale Markten en -36 miljoen euro voor Groepscenter. In het deel 'Results per business unit' van het *Extended quarterly report* vindt u een volledige resultatentabel en een korte analyse per divisie, en in de analistenpresentatie krijgt u meer informatie voor elke divisie (beide zijn beschikbaar op www.kbc.com).

Sterke fundamentals: eigen vermogen, solvabiliteit en liquiditeit

- Eind september 2016 bedroeg ons totale eigen vermogen (inclusief onze additional tier 1-uitgiften) 16,5 miljard euro, dat is 0,7 miljard euro meer dan aan het begin van het jaar. De verandering tijdens de eerste negen maanden van 2016 heeft te maken met de opname van de winst voor die periode (+1,7 miljard euro), veranderingen in de waardering van de kasstroomafdekkingen en de voor verkoop beschikbare reserves (-0,2 miljard euro), de beslissing om een interimdividend uit te keren (-0,4 miljard euro) en wijzigingen in toegezegdpensioenregelingen (-0,3 miljard euro).
- Onze solvabiliteitsratio's overtreffen nog altijd ruim de doelstellingen voor 2016 van de gezamenlijke solvabiliteitstest van de toezichthouders (minimaal 10,25%, Basel III, phased-in volgens de Deense compromismethode). Op 30 september 2016 bedroeg onze common equity ratio (Basel III, volgens de Deense compromismethode) een stevige 15,1% (phased-in) of 15,3% (fully loaded), terwijl onze leverage ratio (Basel III, fully loaded) 6,2% bedroeg. Ondanks de invloed van een bovengrens (*cap*) die werd opgelegd door de Belgische toezichthouder, bedroeg de solvabiliteitsratio voor KBC Verzekeringen volgens het nieuwe Solvency II-raamwerk op 30 september 2016 een comfortabele 170% (198% zonder de invloed van die bovengrens).
- Onze liquiditeitspositie bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 137% en een NSFR-ratio van 123% eind september 2016.

Analyse van de year-to-date periode (9M2016)

Ons totale resultaat voor de eerste negen maanden van het jaar bedraagt 1 742 miljoen euro, tegenover 1 776 miljoen euro een jaar geleden.

In vergelijking met 9M2015 werd het resultaat voor 9M2016 gekenmerkt door:

- iets lagere nettorente-inkomsten (-1% tot 3 201 miljoen euro), vooral door het huidige lagerenteklimaat, de negatieve invloed van de verliezen op vervroegd terugbetaalde hypotheekleningen en de lagere rente-inkomsten van de dealingroom. Dat wordt deels gecompenseerd door lagere financieringskosten en hogere rente-inkomsten uit kredietverlening. De deposito's (+3%) en het kredietvolume (+4%) stegen. De nettorentemarge voor de eerste 9 maanden van 2016 bedroeg 1,94%, een daling met 11 basispunten jaar-op-jaar.
- een hogere bijdrage van de technische verzekeringsresultaten (bruto verdiende premies min bruto technische lasten en het nettoresultaat uit afgestane herverzekering: +8% tot 320 miljoen euro) dankzij hogere verdiende premies zowel in Leven als in Niet-leven, evenwel enigszins afgezwakt door hogere claims. In schadeverzekeringen bedroeg de gecombineerde ratio 94% year-to-date. In levensverzekeringen steeg de verkoop met bijna 27%, zowel van producten met rentegarantie als van tak 23-producten.
- een daling van de nettoprovisie-inkomsten (-18% tot 1 074 miljoen euro) door substantieel lagere inkomsten van instapkosten voor beleggingsproducten, lagere beheersvergoedingen (gerelateerd aan de asset mix) en lagere effectenvergoedingen. Eind september 2016 bedroeg het totale beheerde vermogen 209 miljard euro, een stijging van 4% ten opzichte van een jaar geleden die voortkomt uit een netto-instroom met 1% en een gemiddelde koersstijging van 3%.
- een hoger nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde (+12% tot 317 miljoen euro) dankzij substantieel hogere dealingroominkomsten, een verbetering van de waardeaanpassingen (CVA, MVA, FVA) en ondanks een lagere waardering van ALM-derivaten.
- een daling van alle andere inkomstenposten samen (-16% tot in totaal 396 miljoen euro). Dat omvat een hogere netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa (+13% tot 181 miljoen euro dankzij winst uit de verkoop van aandelen van Visa Europe in het tweede kwartaal), iets lagere dividendinkomsten (-8% tot 58 miljoen euro) en lagere overige netto-inkomsten (-37% tot 157 miljoen euro, omdat we in de eerste 9 maanden van 2015 konden profiteren van een aantal positieve eenmalige items).
- iets hogere exploitatiekosten (+2% tot 2 985 miljoen euro), voornamelijk als gevolg van de hogere bankenheffingen (11% meer). Maken we abstractie van die heffingen, dan zijn de exploitatiekosten slechts 1% gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Daardoor bedroeg de kosten-inkomstenratio 57% year-to-date.
- beduidend lagere waardeverminderingen op kredieten (-71% tot 71 miljoen euro). Daardoor bleef de kredietkostenratio voor de hele groep op een uitstekende maar onhoudbare 0,07%.

Geselecteerde ratio's KBC Groep (geconsolideerd)	FY2015	9M2016
Winstgevendheid en efficiëntie		
Rendement op eigen vermogen	22%	18%
Kosten-inkomstenratio bankactiviteiten	55%	57%
Gecombineerde ratio, schadeverzekeringsactiviteiten	91%	94%
Solvabiliteit		
Common equity ratio volgens Basel III, Deense compromismethode (phased-in)	15,2%	15,1%
Common equity ratio volgens Basel III, Deense compromismethode (fully loaded)	14,9%	15,3%
Common equity ratio volgens FICOD-methode (fully loaded)	14,0%	13,6%
Leverage ratio volgens Basel III (fully loaded)	6,3%	6,2%
Kredietrisico		
Kredietkostenratio	0,23%	0,07%
Impaired kredieten ratio	8,6%	7,6%
Waarvan impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	4,8%	4,2%
Liquiditeit		
Net stable funding ratio (NSFR)	121%	123%
Liquidity coverage ratio (LCR)	127%	137%

Verklaring met betrekking tot risico

- Omdat we hoofdzakelijk actief zijn als bank-verzekeraar en vermogensbeheerder, zijn we blootgesteld aan een aantal typische risico's voor die financiële sectoren, zoals – maar zeker niet uitsluitend – kredietrisico, kredietrisico van tegenpartijen, concentratierisico, intereustrisico, muntrisico, marktrisico, liquiditeits- en financieringsrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, wijzigingen in de regelgeving, operationeel risico, betwistingen van klanten, concurrentie van andere en nieuwe spelers en de economie in het algemeen. Hoewel we al die risico's nauwlettend opvolgen en beheren binnen een strikt risicokader dat governance en limieten vastlegt, kunnen ze toch een negatieve invloed hebben op de waarde van activa of bijkomende kosten genereren boven de verwachte niveaus.

- Momenteel worden een aantal factoren als de belangrijkste uitdagingen beschouwd voor de financiële sector in het algemeen. Die zijn bijgevolg ook relevant voor ons. De onzekerheid over de regelgeving rond kapitaalvereisten is een overheersend thema in de sector. Andere belangrijke initiatieven hebben te maken met kapitaalvereisten voor kredietrisico's, operationele risico's, tradingrisico's, ALM-risico's en verhoogde consumentenbescherming. Een andere aanhoudende uitdaging blijft de lagerenteomgeving. Als de lage rentevoeten aanhouden, zet dat een aanzienlijke druk op het langetermijnrendement van de banken en zeker van de verzekeraars. De financiële sector moet ook rekening houden met mogelijke systemische gevolgen van politieke en financiële ontwikkelingen, zoals de brexit of de zorgen over de banksector in sommige landen. Financiële instellingen zijn er zich ook van bewust dat de financiële technologie een nieuwe uitdaging vormt voor het businessmodel van traditionele financiële instellingen. Ten slotte is ook het cyberrisico de voorbije jaren een belangrijke bedreiging geworden, niet alleen voor de financiële sector, maar voor de economie in haar geheel.
- Op macroeconomisch vlak was de economische groei in het derde kwartaal gunstig. Met 0,3% was de groei in de eurozone kwartaal-op-kwartaal stabiel. Dat gematigde groeipercentage, min of meer in overeenstemming met het potentieel van de eurozone, was gebaseerd op een combinatie van hogere gezinsconsumptie en een licht verbeterende investeringsgroei. Maar het werkloosheidscijfer voor de eurozone bleef in het derde kwartaal hangen bij 10,1% nadat het verschillende kwartalen na elkaar gedaald was, opnieuw een teken dat er nog altijd nood is aan structurele hervormingen. Enigszins verrassend, gezien de beslissing om uit de EU te stappen, was de groei van het VK in het derde kwartaal vrij stevig (0,5%). De Britse exportsector profiteerde van de substantiële depreciatie van het pond, terwijl de particuliere consumptie snel groeit. De onzekerheid over de komende onderhandelingen over de brexit heeft tot nu toe duidelijk geen domper gezet op de economische stemming. In de VS was de groei in het derde kwartaal een stuk sterker dan in Europa. De kwartaalgroei versnelde tot 0,7% (niet geannualiseerd), voornamelijk door de gestegen particuliere consumptie en, in mindere mate, door de toegenomen netto-export. De consumptiegroei werd verder ondersteund door de stevige stijging van de nettowerkgelegenheid en de langzaam maar zeker stijgende lonen, die de relatief hoge spaarquote van de Amerikaanse gezinnen meer dan compenseerden. In het derde kwartaal ging de headline-inflatie de hoogte in, voornamelijk ten gevolge van de in vergelijking met vorig jaar gestegen energieprijzen. In de eurozone steeg ze van 0,1% in juli naar 0,4% in september, terwijl de onderliggende kerninflatie (exclusief energie en voeding) min of meer stabiel bleef, net beneden 1%. Dat is nog altijd maar de helft van de inflatiedoelstelling van de Europese Centrale Bank (2%). De onderliggende redenen daarvoor zijn onder meer de nog altijd hoge werkloosheidsgraad, een zwakke groei van de nominale lonen en de negatieve inflatie van de importprijzen. In de VS, waar de inflatie al "normale" niveaus bereikt heeft, steeg de headline-inflatie ook in het derde kwartaal, van 0,9% in juli naar 1,5% in september. De onderliggende kerninflatie bleef min of meer stabiel op ca. 2,2%. Anders dan in de eurozone ligt dat in de lijn van de inflatiedoelstelling van de Fed.
- U vindt informatie met betrekking tot het risicobeheer in ons jaarverslag, onze *extended quarterly reports* en *risk reports*, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Onze visie en verwachtingen

- Onze visie op de rente en wisselkoersen: in de VS zit het werkloosheidscijfer van 4,9% op een niveau dat in de buurt komt van volledige werkgelegenheid, terwijl de inflatie in lijn ligt met de doelstelling van de Fed. De Fed heeft dus bijna zijn dubbele doelstelling van prijsstabiliteit en een maximale duurzame werkgelegenheid bereikt. Wij gaan er dan ook van uit dat de Fed een verdere stap zal zetten naar een normalisering van zijn beleidsrente door in december 2016 een verhoging met 25 basispunten door te voeren. Voor 2017 verwachten we nog eens twee renteverhogingen met 25 basispunten elk. Na haar beleidsvergadering van december zal de ECB waarschijnlijk een idee geven van hoe haar QE-programma (obligatie-aankopen) er na maart 2017 zal uitzien. De details zijn nog altijd erg onzeker, maar gezien de lage inflatie in de eurozone verwachten we dat het programma verlengd zal worden en dat er in de loop van 2017 een zekere vorm van tapering komt, voordat het programma dan ergens in 2018 wordt stopgezet. Volgens haar eigen communicatie zal de ECB de depositorente waarschijnlijk pas ruim na het einde van het QE-programma voor de eerste keer verhogen, d.w.z. waarschijnlijk in 2019. De verwachte verdere economische expansie, met name in de VS, en de veronderstelde renteverhogingen door de Fed in 2016 en 2017 zouden moeten zorgen voor een bescheiden stijging van de Amerikaanse obligatierentes. Door de wereldwijde integratie van de belangrijkste obligatiemarkten, zal dat in zekere mate ook leiden tot een stijging van de Duitse rentes. De verwachte beleidsdivergentie tussen de Fed en de ECB zal er waarschijnlijk ook toe leiden dat de euro in de loop van 2017 enigszins verzwakt ten opzichte van de dollar. Het is nog te vroeg om de macro-economische impact van de verkiezingen in de VS in te schatten, maar we merken alvast een recente verhoging van de interestvoeten.
- Onze visie op de economische groei: op basis van de geruststellende groei van het derde kwartaal verwachten we voor de rest van 2016 en voor 2017 een duurzame economische groei zowel in de eurozone als in de VS. De fundamentele redenen daarvoor zijn de veerkracht van de binnenlandse vraag, in het bijzonder de gezinsconsumptie, het enigszins ondersteunende fiscale beleid en de aantrekkelijke investeringsgroei, vooral in de VS. Bovendien wordt verwacht dat de internationale handel een bescheiden bijdrage zal leveren aan de economische groei. We verwachten dus dat de dynamiek van de economische groei in de eurozone en de VS geleidelijk zal versterken in de rest van 2016 en in 2017. Maar de stevige groei van het eerste kwartaal van 2016 in de eurozone zal zich in 2017 niet herhalen. Dat betekent dat de gemiddelde groei in 2017 wat lager zal uitvallen dan in 2016. We blijven voorzichtig positief over de groei in België, hoewel de cijfers voor 2016 en 2017 vanwege de aanhoudende fiscale besparingen waarschijnlijk beneden het niveau van de eurozone zullen blijven. Voor Centraal-Europa wordt verwacht dat de reële bbp-groei over heel 2016 zal vertragen omdat de impuls vanuit de Europese cohesiefondsen voor overheidsinvesteringen vermindert. We verwachten dat de groei in 2017 in deze regio weer zal aantrekken.
- Onze verwachting met betrekking tot de resultaten van KBC: update van onze verwachting inzake waardeverminderingen voor kredieten in Ierland naar een nettoterugname van 10 tot 50 miljoen euro voor het volledige boekjaar.

KBC Groep
Geconsolideerde
financiële staten
volgens IFRS
3KW 2016 en 9M 2016

Dit deel werd nagezien door de commissaris

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro	Toelichting	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Nettorente-inkomsten	3	1 062	1 070	1 064	3 245	3 201
Rente-inkomsten		1 770	1 654	1 673	5 425	5 048
Rentelasten		- 708	- 585	- 609	- 2 179	- 1 847
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	9	142	141	164	464	450
Verdiende premies Niet-leven		335	349	357	981	1 047
Technische lasten Niet-leven		- 193	- 208	- 193	- 517	- 597
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	9	- 51	- 38	- 34	- 150	- 107
Verdiende premies Leven		289	402	336	856	1 163
Technische lasten Leven		- 340	- 440	- 370	- 1 006	- 1 271
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	9	0	- 13	- 1	- 18	- 23
Dividendinkomsten		13	36	12	64	58
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	5	47	154	69	282	317
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	6	44	128	26	160	181
Nettoprovisie-inkomsten	7	383	360	368	1 307	1 074
Ontvangen provisies		547	517	525	1 814	1 549
Betaalde provisies		- 164	- 157	- 157	- 507	- 475
Overige netto-inkomsten	8	96	47	59	250	157
TOTALE OPBRENGSTEN		1 736	1 885	1 727	5 604	5 308
Exploitatiekosten	12	- 862	- 904	- 895	- 2 928	- 2 985
Personeelskosten		- 566	- 555	- 560	- 1 697	- 1 671
Algemene beheerskosten		- 233	- 288	- 272	- 1 043	- 1 131
Afschrijvingen vaste activa		- 63	- 61	- 62	- 188	- 183
Bijzondere waardeverminderingen	14	- 49	- 71	- 28	- 275	- 127
op leningen en vorderingen		- 34	- 50	- 18	- 245	- 71
op voor verkoop beschikbare financiële activa		- 15	- 20	- 7	- 24	- 51
op goodwill		0	0	0	0	0
op overige		0	- 1	- 3	- 6	- 5
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures		6	6	9	20	22
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		831	916	814	2 421	2 218
Belastingen	16	- 231	- 194	- 184	- 644	- 476
RESULTAAT NA BELASTINGEN		600	721	629	1 776	1 742
Toerekenbaar aan belangen van derden		0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		600	721	629	1 776	1 742
Winst per aandeel, in euro						
Gewoon		1,41	1,69	1,47	4,16	4,07
Verwaterd		1,41	1,69	1,47	4,16	4,07

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
RESULTAAT NA BELASTINGEN	600	721	629	1 776	1 742
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	600	721	629	1 776	1 742
Niet gerealiseerde resultaten - verwerkt in de winst- en verliesrekening	- 102	- 166	168	56	- 250
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor aandelen	- 107	- 98	62	- 7	- 142
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties	150	75	129	- 185	401
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor andere activa	0	0	0	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	- 140	- 140	- 35	161	- 506
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 6	- 4	- 4	83	- 18
Nettowijziging mbt geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 1	0	3	2	3
Overige mutaties	2	0	12	2	11
Niet gerealiseerde resultaten - niet verwerkt in de winst-en-verliesrekening	- 40	- 43	- 65	111	- 312
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	- 40	- 43	- 65	111	- 312
Nettowijziging mbt geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	458	512	732	1 943	1 181
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	458	512	732	1 943	1 181

Voor meer informatie m.b.t. een wijziging aan IAS 1, die een presentatiewijziging van bovenstaande tabel veroorzaakte, zie toelichting 1a.

De belangrijkste bewegingen in de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (9M 2016 vs 9M 2015):

- Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor aandelen: de -142 miljoen euro in 9M 2016 kan voor een groot deel verklaard worden door de verkoop van de Visa Europe Limited aandelen (naar aanleiding van het publieke bod van Visa Inc.)
- Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties: van -185 miljoen euro in 9M 2015 (door onder meer het dichterbij eindvervaldag komen van obligaties met een positieve herwaarderingsreserve en het realiseren van winst) tot 401 miljoen euro in 9M 2016 (voornamelijk verklaard door de daling van de langetermijnrente)
- Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen): van 161 miljoen euro in 9M 2015 (door onder meer de overboeking naar het nettoresultaat) tot -506 miljoen euro in 9M 2016 (vooral verklaard door de daling van de langetermijnrente)
- Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen: van 111 miljoen euro in 9M 2015 (door de stijging in de disconteringsvoet in die periode) tot -312 miljoen euro in 9M 2016 (door de daling van de disconteringsvoet)

Geconsolideerde balans

ACTIVA (in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2015	30-09-2016
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken		7 038	13 329
Financiële activa	18 - 26	237 346	243 976
Aangehouden voor handelsdoeleinden		10 385	10 448
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening		16 514	15 494
Voor verkoop beschikbaar		35 670	36 931
Leningen en vorderingen		141 305	148 148
Tot einde looptijd aangehouden		32 958	32 487
Afdekkingsderivaten		514	469
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen		127	126
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		105	414
Belastingvorderingen		2 336	2 437
Actuele belastingvorderingen		107	56
Uitgestelde belastingvorderingen		2 228	2 381
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten		15	3
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		207	207
Vastgoedbeleggingen		438	426
Materiële vaste activa		2 299	2 392
Goodwill en andere immateriële vaste activa		959	988
Overige activa		1 487	1 720
TOTAAL ACTIVA		252 356	266 016
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN (in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2015	30-09-2016
Financiële verplichtingen	18 - 26	213 333	225 201
Aangehouden voor handelsdoeleinden		8 334	8 244
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening		24 426	23 824
Tegen geamortiseerde kostprijs		178 383	191 034
Afdekkingsderivaten		2 191	2 100
Technische voorzieningen, vóór herverzekering		19 532	19 745
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		171	300
Belastingverplichtingen		658	788
Actuele belastingverplichtingen		109	176
Uitgestelde belastingverplichtingen		549	612
Voorzieningen voor risico's en kosten		310	242
Overige verplichtingen		2 541	3 206
TOTAAL VERPLICHTINGEN		236 545	249 481
Totaal eigen vermogen	39	15 811	16 534
Eigen vermogen van de aandeelhouders	39	14 411	15 135
Additionele tier-1 instrumenten opgenomen in het eigen vermogen	39	1 400	1 400
Belangen van derden		0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		252 356	266 016

Geconsolideerde vermogensmutaties

In miljoenen euro	Geplaats en aandelenkapitaal volgestort	Uitgiftepremie	Herwaarde- ringsreserves (voor verkoop beschikbare financiële activa)	Afdekkings- reserve (kasstroom- afdekkingen)	Wijziging in toegezegd- pensioen- regelingen	Overgedragen resultaat	Omrekenings- verschillen	Eigen vermogen van aandeel- houders	Kernkapitaal- instrumenten zonder stemrecht	Aditioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
30-09-2015												
Saldo aan het begin van het jaar (01-01-2015)	1 453	5 421	1 815	- 1 368	- 133	6 197	- 261	13 125	2 000	1 400	- 3	16 521
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	0	0	1 776	0	1 776	0	0	0	1 776
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	- 193	161	111	2	86	167	0	0	0	167
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	- 193	161	111	1 778	86	1 943	0	0	0	1 943
Dividenden	0	0	0	0	0	- 836	0	- 836	0	0	0	- 836
Couponbetaling van kernkapitaalinstrumenten zonder stemrecht	0	0	0	0	0	- 171	0	- 171	0	0	0	- 171
Couponbetaling additioneel tier-1-instrument	0	0	0	0	0	- 39	0	- 39	0	0	0	- 39
Wijzigingen in consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Totaal wijzigingen	0	0	- 193	161	111	733	86	898	0	0	3	901
Saldo aan het einde van de periode	1 453	5 421	1 622	- 1 207	- 22	6 929	- 175	14 022	2 000	1 400	0	17 422
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen			363									
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties			1 259									
waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen			0									
waarvan gerelateerd aan de vermogensmutatiemethode			22	0	0	0	3	25				25
30-09-2016												
Saldo aan het begin van het jaar (01-01-2016)	1 454	5 437	1 782	- 1 146	94	6 779	11	14 411	0	1 400	0	15 811
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	0	0	1 742	0	1 742	0	0	0	1 742
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	263	- 506	- 312	11	- 18	- 561	0	0	0	- 561
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	263	- 506	- 312	1 754	- 18	1 181	0	0	0	1 181
Dividenden	0	0	0	0	0	- 418	0	- 418	0	0	0	- 418
Couponbetaling additioneel tier-1-instrument	0	0	0	0	0	- 39	0	- 39	0	0	0	- 39
Totaal wijzigingen	0	0	263	- 506	- 312	1 296	- 18	723	0	0	0	723
Saldo aan het einde van de periode	1 454	5 437	2 045	- 1 652	- 218	8 075	- 7	15 135	0	1 400	0	16 534
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen			405									
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties			1 640									
waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen			0									
waarvan gerelateerd aan de vermogensmutatiemethode			25	0	0	0	7	32				32

Als voorschot op het totale dividend voor 2016 zal KBC een interimdividend van 1 euro per aandeel (418 miljoen euro in het totaal) uitkeren, betaalbaar op 18 november 2016 (reeds afgetrokken van het overgedragen resultaat).

Vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro	9M 2015	9M 2016
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	6 518	10 987
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten	12 300	9 413
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten	- 992	345
Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten	- 906	- 1 259
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	90	10
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	17 010	19 496

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

Verklaring van overeenstemming (toelichting 1a in de jaarrekening 2015)

De vereenvoudigde interim financiële staten van de KBC-groep voor 3KW 2016 werden opgesteld in overeenstemming met IAS 34 ('Interim financial reporting'). De vereenvoudigde tussentijdse financiële staten moeten worden gelezen samen met de jaarrekening van de KBC-groep op 31-12-2015, die werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS). Deze vereenvoudigde tussentijdse financiële staten werden opgesteld op basis van dezelfde grondslagen, berekeningsmethodes en presentaties als in de jaarrekening van de KBC-groep op 31-12-2015, met uitzondering van volgende element:

Een wijziging aan IAS 1 (presentatie van de geconsolideerde jaarrekening) die vereist dat het geaggregeerde aandeel in het niet gerealiseerde resultaat erkend in het eigen vermogen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures apart wordt weergegeven, werd gepubliceerd, maar was nog niet van kracht op 31 december 2015. Dit aandeel moet ook opgesplitst worden naargelang het al dan niet verwerkt wordt in de winst-en-verliesrekening. Als gevolg zijn de in de overige componenten weergegeven bedragen van het niet gerealiseerde resultaat erkend in het eigen vermogen dus exclusief het aandeel van geassocieerde ondernemingen en joint ventures. KBC heeft ervoor gekozen deze normen vanaf 2016 toe te passen. De referentiecijfers werden hiervoor aangepast.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving (toelichting 1b in de jaarrekening 2015)

Een samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving wordt gegeven in het jaarverslag van de KBC-groep op 31-12-2015.

Toelichting bij de segmentinformatie

Rapportering volgens de managementstructuur van de groep (toelichting 2a in de jaarrekening 2015)

Voor een beschrijving van de managementstructuur en gerelateerde rapporteringspresentatie verwijzen we naar toelichting 2a van de jaarrekening 2015.

In miljoenen euro	Divisie							Groeps- center	KBC Groep
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Intenatio- nale Markten	waarvan: Hongarije	waarvan: Slovakije	waarvan: Bulgarije	waarvan: Ierland		
9M 2015									
Nettorente-inkomsten	2 128	635	530	186	160	35	149	- 48	3 245
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	356	58	58	20	14	25	0	- 8	464
Verdiende premies Niet-leven	739	130	123	47	21	55	0	- 12	981
Technische lasten Niet-leven	- 383	- 72	- 65	- 27	- 8	- 31	0	4	- 517
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	- 180	19	12	1	8	3	0	0	- 150
Verdiende premies Leven	640	147	69	11	39	19	0	0	856
Technische lasten Leven	- 821	- 128	- 57	- 10	- 31	- 16	0	0	- 1 006
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 12	- 5	- 4	- 1	- 1	- 2	0	3	- 18
Dividendinkomsten	56	0	0	0	0	0	0	7	64
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	111	72	59	48	13	1	- 4	40	282
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	123	12	6	3	2	0	1	19	160
Nettoprovisieinkomsten	1 010	150	154	118	36	- 1	- 2	- 7	1 307
Overige netto-opbrengsten	166	17	46	39	7	0	0	21	250
TOTALE OPBRENGSTEN	3 757	957	862	414	238	61	145	28	5 604
Exploitatiekosten	- 1 819	- 451	- 568	- 275	- 141	- 40	- 110	- 90	- 2 928
Bijzondere waardeverminderingen	- 170	- 22	- 55	- 6	- 9	- 8	- 32	- 28	- 275
op leningen en vorderingen	- 143	- 22	- 56	- 7	- 9	- 8	- 32	- 24	- 245
op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 21	0	0	0	0	0	0	- 3	- 24
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 7	0	1	1	0	0	0	0	- 6
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 1	19	0	0	0	0	0	2	20
RESULTAAT VÓór BELASTINGEN	1 767	502	239	133	88	13	3	- 87	2 421
Belastingen	- 551	- 79	- 55	- 44	- 20	2	7	41	- 644
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 216	423	184	89	68	16	10	- 47	1 776
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTORESULTAAT	1 216	423	184	89	68	16	10	- 47	1 776
9M 2016									
Nettorente-inkomsten	2 050	634	542	172	160	36	174	- 25	3 201
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	319	55	68	24	15	28	0	9	450
Verdiende premies Niet-leven	755	140	146	61	24	61	0	7	1 047
Technische lasten Niet-leven	- 436	- 85	- 78	- 36	- 9	- 34	0	3	- 597
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	- 146	26	13	1	9	3	0	0	- 107
Verdiende premies Leven	919	177	68	12	39	17	0	0	1 163
Technische lasten Leven	- 1 065	- 151	- 54	- 11	- 30	- 14	0	0	- 1 271
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	- 1	- 4	- 1	- 1	- 1	0	- 15	- 23
Dividendinkomsten	46	0	0	0	0	0	0	12	58
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	155	93	65	51	13	1	0	4	317
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	84	48	36	18	15	3	0	13	181
Nettoprovisieinkomsten	790	141	151	117	34	- 3	0	- 8	1 074
Overige netto-opbrengsten	142	16	- 3	0	3	- 4	- 3	3	157
TOTALE OPBRENGSTEN	3 437	1 011	868	383	248	64	171	- 7	5 308
Exploitatiekosten	- 1 876	- 457	- 561	- 256	- 144	- 41	- 117	- 91	- 2 985
Bijzondere waardeverminderingen	- 119	- 13	31	12	- 8	- 4	31	- 27	- 127
op leningen en vorderingen	- 67	- 12	34	14	- 8	- 4	32	- 27	- 71
op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 51	0	0	0	0	0	0	0	- 51
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 1	- 1	- 3	- 2	0	0	- 1	0	- 5
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	19	0	0	0	0	0	3	22
RESULTAAT VÓór BELASTINGEN	1 442	560	338	139	95	18	85	- 121	2 218
Belastingen	- 448	- 95	- 49	- 32	- 19	- 2	4	117	- 476
RESULTAAT NA BELASTINGEN	994	465	289	106	76	16	89	- 5	1 742
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTORESULTAAT	993	465	289	106	76	16	89	- 5	1 742

Overige toelichtingen

Nettorente-inkomsten (toelichting 3 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Totaal	1 062	1 070	1 064	3 245	3 201
Rente-inkomsten	1 770	1 679	1 673	5 425	5 048
Voor verkoop beschikbare activa	177	176	180	539	532
Leningen en vorderingen	993	968	949	3 086	2 869
Tot einde looptijd aangehouden activa	238	243	243	707	732
Overige activa niet gewaardeerd tegen reële waarde	9	22	21	30	61
<i>Subtotaal rente-inkomsten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening</i>	<i>1 418</i>	<i>1 409</i>	<i>1 393</i>	<i>4 363</i>	<i>4 193</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	199	166	168	624	520
Afdekkingsderivaten	89	76	67	277	220
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	65	28	44	161	116
Rentelasten	- 708	- 609	- 609	-2 179	-1 847
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 290	- 217	- 221	- 932	- 674
Overige	- 2	- 1	- 8	- 4	- 12
<i>Subtotaal rentelasten uit financiële verplichtingen niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening</i>	<i>- 292</i>	<i>- 218</i>	<i>- 228</i>	<i>- 936</i>	<i>- 686</i>
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 232	- 197	- 191	- 710	- 596
Afdekkingsderivaten	- 149	- 144	- 141	- 443	- 432
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	- 32	- 49	- 47	- 84	- 128
Netto rentelasten op toegezegdpensioenregelingen	- 2	- 1	- 1	- 6	- 4

De rente-inkomsten van 'leningen en vorderingen', en rentelasten van 'financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs', 'financiële passiva aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'nettorentelasten op toegezegdpensioenregelingen' zijn aangepast voor 2KW 2016 wat een verschuiving van respectievelijk 25 miljoen euro, -25 miljoen euro, -3 miljoen euro en 3 miljoen euro veroorzaakte zonder invloed op de nettorente-inkomsten zelf.

Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (toelichting 5 in de jaarrekening 2015)

Het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening is in 3KW 2016 85 miljoen euro lager in vergelijking met 2KW 2016. De relatief sterke daling ten opzichte van het vorige kwartaal is hoofdzakelijk het gevolg van wijzigingen aan market value adjustments (gecombineerde impact van marktevolutie en modelwijzigingen).

In vergelijking met 3KW 2015 is het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening 23 miljoen euro hoger, voornamelijk door het hogere niveau van de inkomsten uit dealingroomactiviteiten in 3KW 2016.

Het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening is in 9M 2016 34 miljoen euro hoger vergeleken met 9M 2015, hoofdzakelijk dankzij betere inkomsten uit dealingroomactiviteiten en minder negatieve market value adjustments, deels gecompenseerd door lagere MtM van ALM derivaten gebruikt voor balansbeheer.

Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa (toelichting 6 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Totaal	44	128	26	160	181
Indeling naar portefeuille					
Vastrentende activa	6	1	14	49	21
Aandelen	38	127	11	111	159

Het netto gerealiseerd resultaat uit voor-verkoop-beschikbare aandelen in 2KW 2016 bevat de gerealiseerde meerwaarde met betrekking tot het publieke bod van Visa Inc. op Visa Europe op basis van de marktwaarde op 22 juni 2016 (99 miljoen euro vóór belastingen, 84 miljoen euro na belastingen).

Nettoprovisie-inkomsten (toelichting 7 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Totaal	383	360	368	1 307	1 074
Ontvangen provisies	547	517	525	1 814	1 549
Effecten en assetmanagement	297	271	277	1 006	812
Marge op deposit accounting (beleggingscontracten leven zonder discretionaire winstdeling)	9	13	11	74	36
Verbintenis kredieten	62	67	62	202	188
Betalingsverkeer	136	139	146	393	420
Overige	43	27	27	139	93
Betaalde provisies	- 164	- 157	- 157	- 507	- 475

Overige netto-inkomsten (toelichting 8 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Totaal	96	47	59	250	157
Waarvan meer-of minderwaarden als gevolg van					
De verkoop van leningen en vorderingen	2	0	1	1	1
De verkoop van tot einde looptijd aangehouden activa	0	0	2	5	3
De verkoop van financiële verplichtingen tegen gearmordiseerde kostprijs	0	- 7	0	- 8	- 7
<i>Andere:</i>	94	54	57	252	161
Inkomsten uit leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	18	19	20	61	59
Inkomsten van Groep VAB	16	19	15	51	53
Meer-of minderwaarden bij desinvesteringen	9	0	0	11	0
Nieuwe wet m.b.t. leningen aan particulieren (Hongarije)	7	0	0	32	0
Deconsolidatie vastgoed maatschappijen	0	0	0	18	0

Verzekeringresultaten (toelichting 9 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
9M 2015				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	858	996		1 854
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 006	- 517		- 1 523
Nettoprovisie-inkomsten	- 5	- 186		- 192
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	- 17		- 18
Algemene beheerskosten	- 92	- 176	0	- 269
Interne schaderegelingskosten	- 5	- 43		- 48
Indirecte acquisitiekosten	- 22	- 58		- 80
Administratiekosten	- 65	- 75		- 140
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	0	0
Technisch resultaat	- 247	99	0	- 148
Nettorente-inkomsten			482	482
Netto dividendinkomsten			45	45
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening			- 1	- 1
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa			82	82
Overige netto-inkomsten			6	6
Bijzondere waardeverminderingen			- 22	- 22
Toewijzing aan de technische rekeningen	443	85	- 528	0
Technisch-financieel resultaat	195	185	65	445
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures			2	2
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	195	185	67	447
Belastingen				- 125
RESULTAAT NA BELASTINGEN				322
Toerekenbaar aan belangen van derden				0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij				322
9M 2016				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 165	1 062		2 227
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 271	- 597		- 1 868
Nettoprovisie-inkomsten	- 25	- 202		- 227
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	- 22		- 23
Algemene beheerskosten	- 102	- 183	- 2	- 287
Interne schaderegelingskosten	- 6	- 43		- 49
Indirecte acquisitiekosten	- 24	- 62		- 86
Administratiekosten	- 72	- 78		- 150
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 234	58	- 2	- 178
Nettorente-inkomsten			467	467
Netto dividendinkomsten			39	39
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening			- 10	- 10
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa			50	50
Overige netto-inkomsten			0	0
Bijzondere waardeverminderingen			- 52	- 52
Toewijzing aan de technische rekeningen	415	53	- 468	0
Technisch-financieel resultaat	181	111	24	316
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures			3	3
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	181	111	27	319
Belastingen				- 103
RESULTAAT NA BELASTINGEN				216
Toerekenbaar aan belangen van derden				0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij				217

Opmerking: cijfers m.b.t. de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de 'unit-linked' producten. De cijfers zijn vóór eliminatie van transacties tussen de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep (meer informatie vindt u in het jaarverslag over 2015).

Het technisch resultaat niet-leven van 1KW 2016 werd negatief beïnvloed door de terroristische aanslagen in Brussel (-30 miljoen euro vóór belastingen, wat overeenkomt met de maximale blootstelling voor KBC via de Terrorism Reinsurance and Insurance Pool (TRIP)). In 2KW 2016 werd 10 miljoen euro vóór belastingen van deze voorziening teruggenomen wegens een lagere inschatting van de totale schade.

Exploitatiekosten – winst-en-verliesrekening (toelichting 12 in de jaarrekening 2015)

De exploitatiekosten voor 9M 2016 bevatten een totaal van 410 miljoen euro gerelateerd aan banken- (en verzekerings-) heffingen (24 miljoen euro in 3KW 2016; respectievelijk 368 en 21 miljoen euro in 9M 2015 en 3KW 2015). Het gevolg van de toepassing van IFRIC 21 (Heffingen; van kracht sinds 1 januari 2015) is dat bepaalde heffingen op voorhand geboekt worden in het eerste kwartaal. De bankenheffingen van 2KW 2016 werden voor -38 miljoen euro beïnvloed door de reorganisatie van de Belgische bankenheffingen (één nieuwe heffing die de vier bestaande heffingen vervangt), gedeeltelijk gecompenseerd door de overeenkomst in sommige landen om 15% (+9 miljoen euro) van de bijdrage tot het ESRF te beschouwen als een onherroepelijke betalingsverplichting (off balance geboekt als een contingent liability).

Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 14 in de jaarrekening 2015)

In miljoenen euro	3KW 2015	2KW 2016	3KW 2016	9M 2015	9M 2016
Totaal	- 49	- 71	- 28	- 275	- 127
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen	- 34	- 50	- 18	- 245	- 71
Indeling naar type					
Bijzondere waardeverminderingen voor kredieten op balans	- 63	- 24	3	- 245	- 30
Voorzieningen voor verbintiskredieten buiten balans	1	- 1	- 3	6	4
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	28	- 25	- 18	- 7	- 45
Indeling naar divisie					
België	- 13	- 28	- 33	- 143	- 67
Tsjechië	- 5	- 9	- 2	- 22	- 12
Internationale Markten	- 12	- 6	37	- 56	34
<i>waarvan: Hongarije</i>	5	1	11	- 7	14
<i>waarvan: Slowakije</i>	- 4	- 6	- 1	- 9	- 8
<i>waarvan: Bulgarije</i>	- 3	- 1	- 1	- 8	- 4
<i>waarvan: Ierland</i>	- 9	1	28	- 32	32
Groepscenter	- 4	- 7	- 20	- 24	- 27
Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 15	- 20	- 7	- 24	- 51
Indeling naar type					
Aandelen	- 15	- 20	- 7	- 24	- 51
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	0	- 1	- 3	- 6	- 5
Immateriële activa (zonder goodwill)	0	- 1	0	- 1	- 1
Materiële vaste activa	0	0	- 2	- 5	- 2
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	0	0	0	0	- 1
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
Overige	0	0	- 1	1	- 1

Belastingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 16 in de jaarrekening 2015)

In 1KW 2016 werden de belastingen positief beïnvloed ten belope van 18 miljoen euro aan *Deferred Tax Assets (DTA)* bij KBC Credit Investments.

In 2KW 2016 werd bijkomend +27 miljoen euro DTA geboekt: (i) +47 miljoen euro bij KBC Credit Investments en (ii) -20 miljoen euro bij KBC Securities.

Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product (toelichting 18 in de jaarrekening 2015)

in miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
FINANCIELE ACTIVA, 31-12-2015								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	0	2 107	0	11 524	-	-	-	13 631
Leningen en voorschotten aan klanten ^b	0	394	0	127 829	-	-	-	128 223
<i>Exclusief reverse repo's</i>	0	71	0	127 650	-	-	-	127 721
Handelsvorderingen	0	0	0	3 729	-	-	-	3 729
Afbetalingskredieten	0	0	0	2 928	-	-	-	2 928
Hypotheekleningen	0	28	0	55 050	-	-	-	55 078
Termijnkredieten	0	366	0	56 997	-	-	-	57 363
Financiële leasing	0	0	0	4 512	-	-	-	4 512
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	4 026	-	-	-	4 026
Geëffectiseerde leningen	0	0	0	0	-	-	-	0
Overige	0	0	0	587	-	-	-	587
Niet-vastrentende effecten	411	2	2 071	-	-	-	-	2 485
Beleggingscontracten (verzekeringen)	-	13 330	-	-	-	-	-	13 330
Schuld papier uitgegeven door	1 785	681	33 598	1 117	32 958	-	-	70 138
Publiekrechtelijke emittenten	1 408	120	21 892	22	31 353	-	-	54 796
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	192	104	4 893	158	984	-	-	6 330
Ondernemingen	184	456	6 813	937	622	-	-	9 013
Derivaten	8 188	-	-	-	-	514	-	8 702
Overige	1	0	0	835	-	-	-	836
Totale boekwaarde	10 385	16 514	35 670	141 305	32 958	514	0	237 346
^a Waarvan reverse repo's								5 012
^b Waarvan reverse repo's								502
FINANCIELE ACTIVA, 30-09-2016								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	402	1 268	0	14 998	-	-	-	16 668
Leningen en voorschotten aan klanten ^b	21	481	0	131 472	-	-	-	131 973
<i>Exclusief reverse repo's</i>	20	68	0	131 321	-	-	-	131 410
Handelsvorderingen	0	0	0	3 436	-	-	-	3 436
Afbetalingskredieten	0	0	0	3 272	-	-	-	3 272
Hypotheekleningen	0	27	0	56 749	-	-	-	56 776
Termijnkredieten	18	454	0	57 510	-	-	-	57 982
Financiële leasing	0	0	0	4 832	-	-	-	4 832
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	5 172	-	-	-	5 172
Geëffectiseerde leningen	0	0	0	0	-	-	-	0
Overige	3	0	0	501	-	-	-	504
Niet-vastrentende effecten	438	2	1 659	-	-	-	-	2 099
Beleggingscontracten (verzekeringen)	-	13 471	-	-	-	-	-	13 471
Schuld papier uitgegeven door	1 618	272	35 271	1 027	32 487	-	-	70 676
Publiekrechtelijke emittenten	1 315	74	23 103	22	30 919	-	-	55 434
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	161	3	5 056	147	931	-	-	6 298
Ondernemingen	143	194	7 112	858	637	-	-	8 944
Derivaten	7 969	-	-	-	-	469	-	8 438
Overige	0	0	0	652	0	0	0	652
Totale boekwaarde	10 448	15 494	36 931	148 148	32 487	469	0	243 976
^a Waarvan reverse repo's								9 821
^b Waarvan reverse repo's								563

in miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoel- einden	Gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkings- derivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2015								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	1	1 123	-	-	-	-	17 828	18 953
Deposito's van klanten en schuldpapier ^b	431	10 916	-	-	-	-	158 762	170 109
<i>Exclusief repo's</i>	431	2 349	-	-	-	-	158 762	161 542
Deposito's van klanten	57	9 360	-	-	-	-	135 414	144 831
Zichtdeposito's	0	0	-	-	-	-	55 148	55 148
Termijndeposito's	57	9 360	-	-	-	-	27 724	37 141
Sparrekeningen	0	0	-	-	-	-	50 075	50 075
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	-	-	-	1 983	1 983
Overige deposito's	0	0	-	-	-	-	484	484
Schuldpapier	374	1 555	-	-	-	-	23 349	25 278
Depositocertificaten	0	10	-	-	-	-	6 159	6 168
Kasbons	0	0	-	-	-	-	1 092	1 092
Converteerbare obligaties	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare obligaties	374	1 253	-	-	-	-	12 576	14 203
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	293	-	-	-	-	3 522	3 815
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	12 387	-	-	-	-	0	12 387
Derivaten	7 487	-	-	-	-	2 191	-	9 677
Baissepositities	415	0	-	-	-	-	-	415
in eigen-vermogensinstrumenten	58	0	-	-	-	-	-	58
in schuldinstrumenten	357	0	-	-	-	-	-	357
Overige	0	0	-	-	-	-	1 792	1 792
Totale Boekwaarde	8 334	24 426	-	-	-	2 191	178 383	213 333
^a <i>Waarvan repo's</i>								1 128
^b <i>Waarvan repo's</i>								8 567
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 30-09-2016								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	154	6 787	-	-	-	-	23 177	30 118
Deposito's van klanten en schuldpapier ^b	577	4 530	-	-	-	-	165 317	170 425
<i>Exclusief repo's</i>	577	1 995	-	-	-	-	164 962	167 534
Deposito's van klanten	182	3 464	-	-	-	-	139 768	143 414
Zichtdeposito's	0	0	-	-	-	-	61 775	61 775
Termijndeposito's	182	3 464	-	-	-	-	22 619	26 265
Sparrekeningen	0	0	-	-	-	-	52 649	52 649
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	-	-	-	2 133	2 133
Overige deposito's	0	0	-	-	-	-	593	593
Schuldpapier	395	1 066	-	-	-	-	25 550	27 011
Depositocertificaten	0	4	-	-	-	-	8 506	8 510
Kasbons	0	0	-	-	-	-	1 714	1 714
Converteerbare obligaties	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare obligaties	395	782	-	-	-	-	12 188	13 365
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	280	-	-	-	-	3 142	3 421
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	12 506	-	-	-	-	0	12 506
Derivaten	7 029	0	-	-	-	2 100	-	9 129
Baissepositities	469	0	-	-	-	-	-	469
In eigen-vermogensinstrumenten	48	0	-	-	-	-	-	48
In schuldinstrumenten	420	0	-	-	-	-	-	420
Overige	15	0	-	-	-	-	2 539	2 554
Totale Boekwaarde	8 244	23 824	-	-	-	2 100	191 034	225 201
^a <i>Waarvan repo's</i>								7 245
^b <i>Waarvan repo's</i>								2 890

Bijkomende informatie: kwartaalreeksen

Leningen en deposito's

In miljoenen euro	30-09-2015	31-12-2015	31-03-2016	30-06-2016	30-09-2016
Leningen aan klanten exclusief reverse repos					
Divisie België	87 308	88 017	88 881	90 218	90 605
Divisie Tsjechië	17 618	18 005	18 600	18 983	19 269
Divisie Internationale Markten	20 942	21 035	21 022	21 020	21 268
<i>waarvan: Hongarije</i>	3 577	3 552	3 592	3 556	3 727
<i>waarvan: Slovakije</i>	5 237	5 462	5 584	5 756	5 910
<i>waarvan: Bulgarije</i>	702	725	741	762	773
<i>waarvan: Ierland</i>	11 425	11 295	11 105	10 945	10 859
Groepscenter	764	664	620	501	268
KBC Groep	126 633	127 721	129 123	130 722	131 410
Hypotheekleningen					
Divisie België	33 092	33 341	33 394	33 784	34 079
Divisie Tsjechië	7 839	8 079	8 281	8 503	8 799
Divisie Internationale Markten	13 649	13 657	13 643	13 716	13 897
<i>waarvan: Hongarije</i>	1 380	1 369	1 375	1 379	1 441
<i>waarvan: Slovakije</i>	1 976	2 072	2 146	2 316	2 491
<i>waarvan: Bulgarije</i>	241	242	245	237	235
<i>waarvan: Ierland</i>	10 052	9 975	9 877	9 784	9 731
Groepscenter	27	0	0	0	0
KBC Groep	54 607	55 078	55 318	56 003	56 776
Deposito's van klanten en schuldpapier exclusief repos					
Divisie België	112 539	111 136	114 557	120 067	116 489
Divisie Tsjechië	23 323	24 075	24 328	24 888	25 403
Divisie Internationale Markten	16 503	17 089	17 615	18 117	18 018
<i>waarvan: Hongarije</i>	5 474	5 862	5 879	6 054	6 096
<i>waarvan: Slovakije</i>	5 132	5 263	5 559	5 773	5 840
<i>waarvan: Bulgarije</i>	666	692	688	694	750
<i>waarvan: Ierland</i>	5 231	5 272	5 489	5 597	5 333
Groepscenter	9 540	9 241	8 251	8 368	7 624
KBC Groep	161 906	161 542	164 750	171 440	167 534

Technische provisies en unit-linked contracten, levensverzekeringen

Technische provisies, levensverzekeringen in miljoenen euro	30-09-2015		31-12-2015		31-03-2016		30-06-2016		30-09-2016	
	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23
Divisie België	14.093	12.514	14.237	12.490	14.102	12.605	14.183	12.525	14.233	12.609
Divisie Tsjechië	492	423	495	480	494	488	492	483	493	460
Divisie Internationale Markten	209	346	200	360	202	368	203	383	197	402
<i>waarvan: Hongarije</i>	53	235	51	245	51	254	51	267	49	280
<i>waarvan: Slovakije</i>	113	111	107	115	107	113	107	116	107	121
<i>waarvan: Bulgarije</i>	43	0	42	0	44	0	46	0	42	1
KBC Groep	14.794	13.283	14.932	13.330	14.798	13.461	14.877	13.391	14.923	13.471

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie (toelichting 24 in de jaarrekening 2015)

Voor meer uitleg over hoe KBC (i) de reële waarde en de waarderingshiërarchie en (ii) niveau 3 waardering definieert en bepaalt, wordt verwezen naar toelichtingen 23 tot en met 26 in de jaarrekening 2015.

Waarderingshiërarchie In miljoenen euro	31-12-2015				30-09-2016			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 510	6 532	2 342	10 385	1 468	6 833	2 147	10 448
Gewaardeerd tegen reële waarde	13 305	2 797	411	16 514	13 204	2 110	179	15 494
Voor verkoop beschikbaar	30 456	3 505	1 709	35 670	31 706	3 560	1 665	36 931
Afdekkingsderivaten	0	514	0	514	0	469	0	469
Totaal	45 271	13 348	4 462	63 082	46 378	12 972	3 991	63 341
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	415	5 859	2 060	8 334	469	5 895	1 880	8 244
Gewaardeerd tegen reële waarde	12 386	11 445	594	24 426	12 506	10 733	585	23 824
Afdekkingsderivaten	0	2 191	0	2 191	0	2 100	0	2 100
Totaal	12 801	19 495	2 654	34 950	12 975	18 728	2 464	34 167

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2 (toelichting 25 in de jaarrekening 2015)

In de eerste negen maanden van 2016 werd voor 226 miljoen euro aan financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, verschoven van niveau 1 naar niveau 2. KBC verschoof ook 153 miljoen euro aan financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd van niveau 2 naar niveau 1. De meerderheid van deze verschuivingen komt voort uit een gewijzigde liquiditeit van vooral bedrijfsobligaties, covered bonds en obligaties van lokale overheden.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3 (toelichting 26 in de jaarrekening 2015)

In de eerste negen maanden van 2016 waren er volgende materiële bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie:

- In de categorie ‘financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden’, daalde de reële waarde van de derivaten met 211 miljoen euro, voornamelijk door afwikkelingen, deels gecompenseerd door nieuwe uitgiften. Een gelijkaardige beweging was er bij de ‘financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden’ waarbij de reële waarde van de derivaten daalde met 190 miljoen euro door afwikkelingen, deels gecompenseerd door uitgiften.
- In de categorie ‘financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening’, daalde de reële waarde met 232 miljoen euro, voornamelijk door het vervallen van een *CDO note* in januari 2016.
- In de categorie ‘voor verkoop beschikbaar’ werd voor 230 miljoen euro verschoven uit niveau 3. De meerderheid van deze verschuivingen komt voort uit een gewijzigde liquiditeit van vooral bedrijfsobligaties en obligaties van regionale overheden. Dit werd deels gecompenseerd door een toename van de reële waarde met 187 miljoen euro hoofdzakelijk door de netto-impact van aanschaffingen, verkopen en afwikkelingen van posities.

Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1 instrumenten (toelichting 39 in de jaarrekening 2015)

In aantal aandelen	31-12-2015	30-09-2016
Gewone aandelen	418 087 058	418 087 058
<i>waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	418 087 058	418 087 058
<i>waarvan eigen aandelen</i>	2	2
Overige informatie		
Fractiewaarde per gewoon aandeel (in euro)	3,48	3,48
Aantal uitgegeven maar niet volgestorte aandelen	0	0

De gewone aandelen van KBC Groep NV hebben geen nominale waarde en zijn genoteerd aan NYSE Euronext (Brussels).

Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 45 in de jaarrekening 2015)

In 2015:

- werd Volksbank Leasing Slovakia voor het eerst geconsolideerd in 3KW 2015: begin juli 2015 bereikte KBC een akkoord over de overname van 100% van de aandelen van Volksbank Leasing Slovakia en zijn verzekeringsmakelaardochter Volksbank Sprostredkovatel'ska. De transactie heeft een verwaarloosbare invloed op de winst en het kapitaal van de KBC-groep (balanstotaal van Volksbank Leasing Slovakia bedraagt ongeveer 170 miljoen euro); en
- fuseerde KBC Bank NV in 3KW 2015 met Antwerpse Diamantbank NV en KBC Lease Holding NV (geen impact), en
- liquideerde KBC Bank haar dochter KBC Financial Holding Inc. in 4KW 2015

In 9M 2016:

- er waren geen belangrijke wijzigingen

Gebeurtenissen na balansdatum (toelichting 48 in de jaarrekening 2015)

Belangrijke *non-adjusting* gebeurtenissen tussen de balansdatum (30 september 2016) en de publicatie van dit rapport (17 november 2016):

Op 10 november 2016 besliste KBC, conform de CAO Tewerkstelling 2016-2017, selectief en individueel een aanbod te willen doen (systeem van Vrijstelling van Prestaties voor Pensioen VVP onder bepaalde vooropgestelde voorwaarden) aan een beperkte groep van medewerkers in België.

Het hierboven vermelde aanbod zal geen impact hebben op de resultaten over het derde kwartaal. KBC zal hiervoor een provisie van 28 miljoen euro aanleggen in 4Q16.

Voor meer informatie, zie persbericht van 10 november 2016 op www.kbc.com.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE AANDEELHOUDERS VAN KBC GROEP NV
OMTRENT DE BEOORDELING VAN DE TUSSENTIJDSE VERKORTE
GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN VOOR DE PERIODE VAN NEGEN
MAANDEN AFGESLOTEN PER 30 SEPTEMBER 2016**

Inleiding

Wij hebben een beoordeling uitgevoerd van de in bijlage opgenomen tussentijdse geconsolideerde balans van KBC Groep NV en haar dochtervennootschappen (samen "de Groep") op 30 september 2016 en de daarbij horende tussentijdse geconsolideerde winst- en verliesrekening, het vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, de geconsolideerde vermogensmutaties en het vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, evenals van de toelichtingen, bevattende de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, gezamenlijk de "Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten".

Deze staten tonen een geconsolideerd balanstotaal van EUR 266.016 miljoen en een geconsolideerde winst (aandeel van de Groep) voor de periode van negen maanden afgesloten op deze datum van EUR 1.742 miljoen.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en presenteren van deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten in overeenstemming met International Financial Reporting Standard IAS 34 Tussentijdse Financiële Verslaggeving ("IAS 34") zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid om een besluit te formuleren over deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten op basis van onze beoordeling.

Omvang van de beoordeling

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig de "International Standard on Review Engagements 2410 – Review of Interim Financial Information Performed by the Independent Auditor of the Entity". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het verzoeken om inlichtingen aan hoofdzakelijk financiële en boekhoudkundige verantwoordelijken, en het toepassen van analytische en andere procedures van beoordeling. De reikwijdte van een beoordeling is substantieel kleiner dan een controle uitgevoerd volgens "International Standards on Auditing" en laat ons bijgevolg niet toe om met zekerheid te stellen dat we kennis hebben van alle belangrijke gegevens die zouden geïdentificeerd zijn indien we een volkomen controle zouden hebben uitgevoerd. Wij brengen dan ook geen controleoordeel tot uitdrukking.

*PwC Bedrijfsrevisoren cvba, burgerlijke vennootschap met handelsvorm - PwC Reviseurs d'Entreprises scrl, société civile à forme commerciale - Financial Assurance Services
Maatschappelijke zetel/Siège social: Woluwe Garden, Woluwedal 18, B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
T: +32 (0)2 710 4211, F: +32 (0)2 710 4299, www.pwc.com
BTW/TVA BE 0429.501.944 / RPR Brussel - RPM Bruxelles / ING BE43 3101 3811 9501 - BIC BBRUBEBB / BELFIUS BE92 0689 0408 8123 - BIC GKCC BEBB*

Besluit

Op basis van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de bijgaande Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten geen getrouwe weergave zijn, in alle van materieel belang zijnde opzichten, van de financiële toestand van de Groep per 30 september 2016, en van haar resultaat en kasstromen voor de periode van negen maanden afgesloten op die datum, in overeenstemming met IAS 34 zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie.

Sint-Stevens-Woluwe, 16 november 2016

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren bvba
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

Details van ratio's en termen

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het kernkapitaal (*common equity tier 1*-kapitaal).

Berekening	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Gedetailleerde berekening 'Danish compromise' tabel in de sectie 'Solvency KBC Group' van het 'extended quarterly report'			
Phased-in*		15,2%	15,1%
Fully loaded*		14,9%	15,3%

* De CRD IV kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank rekening houdend met de overgangperiode wordt de 'phased-in' view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode wordt 'fully loaded' genoemd.

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	'Credit risk: loan portfolio overview' tabel in de 'Credit risk' sectie in het 'extended quarterly report'	5 517	5 030
/			
Uitstaande impaired kredieten (B)	'Credit risk: loan portfolio overview' tabel in de 'Credit risk' sectie in het 'extended quarterly report'	12 305	11 023
= (A) / (B)		44,8%	45,6%

Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel

Weerspiegelt de boekwaarde van een KBC-aandeel, m.a.w. de waarde in euro die elk aandeel vertegenwoordigt in het eigen vermogen van de aandeelhouders van KBC.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Eigen vermogen van de aandeelhouders (A)	Geconsolideerde balans	14 411	15 135
/			
Aantal gewone aandelen min eigen aandelen (per einde periode in miljoen) (B)	Toelichting 39	418	418
= (A) / (B) (in euro)		34,5	36,2

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 9	552	636
/			
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 9	968	1 031
+			
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 9	329	347
/			
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 9	1 028	1 091
= (A/B)+(C/D)		89%	94%

Impaired kredieten ratio

Deze ratio geeft het aandeel van *impaired* kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. *Impaired loans* zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12, wat overeenkomt met de definitie van *non-performing* zoals gebruikt door de Europese Bankautoriteit (EBA). Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de *impaired* kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Uitstaand bedrag van <i>impaired</i> kredieten (A)	'Credit risk: loan portfolio overview' in de 'Credit risk' sectie in het 'extended quarterly report'	12 305	11 023
/			
Totale uitstaande kredietportefeuille (B)	'Credit risk: loan portfolio overview' in de 'Credit risk' sectie in het 'extended quarterly report'	143 400	145 692
= (A) / (B)		8,6%	7,6%

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten) van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Exploitatiekosten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	2 579	2 624
/			
Totale opbrengsten van de bankactiviteiten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	4 805	4 587
=(A) / (B)		54%	57%

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	246	72
/			
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	'Credit risk: loan portfolio overview' in de 'Credit risk' sectie in het 'extended quarterly report'	140 950	145 359
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		0,23%	0,07%

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk pure, traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Leningen en voorschotten aan klanten (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep) (A)	Toelichting 18, onderdeel van Leningen en voorschotten aan klanten	126 812	130 290
-			
Reverse repo's met klanten (B)	Toelichting 18	-502	- 563
+			
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep) (C)	Toelichting 18, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	7 118	7 120
+			
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep, exclusief marktzaalactiviteiten) (D)	Toelichting 18, onderdeel van Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	1 060	972
+			
Verstreckte financiële garanties aan klanten (E)	Toelichting 40: onderdeel van Verstreckte financiële garanties	7 823	7 417
+			
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 21: onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	5 623	5 237
+			
Overige (onder meer geprorateerde rente) (G)	Onderdeel van Toelichting 18	-4 534	- 4 780
= (A)-(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)		143 400	145 692

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Reglementair beschikbaar tier 1-kapitaal (A)	'Leverage ratio KBC Group (Basel III fully loaded)' tabel in de 'Leverage KBC Group' sectie in het 'extended quarterly report'	14 647	14 993
/			
Totale exposure measures (totaal van niet-risicogewogen binnen- en buitenbalanselementen, met enkele aanpassingen) (B)	Gebaseerd op de Capital Requirements Regulation (CRR)	233 675	243 615
= (A) / (B)		6,3%	6,2%

Liquiditeitsdekkingsratio (liquidity coverage ratio (LCR))

Geeft een idee over de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de 'Delegated Act on LCR' van de Europese Commissie	47 300	59 100
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		37 150	43 250
= (A) / (B)		127%	137%

Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (MREL)

Geeft weer in welke mate een bank, naast eigen vermogen, ook een gepaste hoeveelheid schulden heeft die in aanmerking komen voor *bail-in* (de zogenaamde eigen middelen en in aanmerking komende passiva). MREL en *bail-in* gaan uit van het principe dat bij een bankfaillissement in eerste instantie de aandeel- en schuldhouders de verliezen moeten dragen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Eigen vermogen* en verplichtingen die voldoen aan de vereisten van de BRRD, met uitzondering van specifiek uitgesloten verplichtingen) (A)	Gebaseerd op BRRD	30 704	29 513
/			
Eigen vermogen* en verplichtingen (B)	Geconsolideerde balans	220 809	229 380
= (A) / (B)		13,9%	12,9%

* na deconsolidatie van KBC Verzekeringen.

Netto stabiele financieringsratio (NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)		135 400	141 000
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		111 800	114 850
= (A) / (B)		121%	123%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten van de bankactiviteiten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A) (geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	2 744	2 702
/			
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Gecons balans: onderdeel van total activa	176 724	183 823
= (A) (geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		2,05%	1,94%

Rendement op eigen vermogen

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van de groep, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op de ingezette eigen middelen.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening	1 776	1 742
-			
Coupon op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de overheid (B) (Geannualiseerd)	Gecons. vermogensmutaties	0	0
-			
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (C) (Geannualiseerd)	Gecons. vermogensmutaties	- 39	-39
/			
Gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor voor verkoop beschikbare financiële activa	Gecons. vermogensmutaties	11 855	12 859
= (A-B-C) (Geannualiseerd) / (D)		19,54%	17,66%

Rendement op toegewezen kapitaal van een divisie (ROAC)

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van een divisie, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op het aan de divisie toegewezen kapitaal.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
DIVISIE BELGIË			
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Breakdown by business unit in het 'extended quarterly report'	1 216	993
/			
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency I voor '15 & II voor '16) (B)	Breakdown by business unit in het 'extended quarterly report'	5 974	5 943
= (A) (geannualiseerd) / (B)		27,1%	22,3%
DIVISIE TSJECHIË			
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Breakdown by business unit' in het 'extended quarterly report'	423	465
/			
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency I voor '15 & II voor '16) (B)	Breakdown by business unit' in het 'extended quarterly report'	1 469	1 427
= (A) (geannualiseerd) / (B)		38,4%	43,4%
DIVISIE INTERNATIONALE MARKTEN			
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Breakdown by business unit' in het 'extended quarterly report'	184	289
/			
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency I voor '15 & II voor '16) (B)	Breakdown by business unit' in het 'extended quarterly report'	2 021	1 946
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		12,1%	19,8%

Solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

Berekening	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Gedetailleerde berekening in 'Solvency II, KBC Insurance' table in de sectie 'Solvency banking and insurance activities seperately' in het 'extended quarterly report'		231%	170%

Totaal beheerd vermogen

Het totale beheerde vermogen omvat de activa van derden en van de KBC-groep die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, ČSOB Asset Management, enz.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak 23-verzekeringproducten, en activa onder mandaten tot discretionair en adviserend vermogensbeheer van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De omvang en de ontwikkeling van het totale beheerde vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerde vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht, maar waarin wordt geïnvesteerd door een ander fonds of via een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, gezien het ermee gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan, ook meegeteld in het totale beheerde vermogen.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	31-12-2015	9M 2016
Divisie België (A)	Company presentation op www.kbc.com	194	194
+			
Divisie Tsjechië (B)		9	9
+			
Divisie Internationale Markten (C)		6	6
A)+(B)+(C)		209	209

Totale kapitaalratio

Een risicogewogen maatstaf voor de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het totale reglementaire eigen vermogen.

Berekening	31-12-2015	9M 2016
Gedetailleerde berekening 'Danish compromise' tabel in de sectie 'Solvency KBC Group' van het 'extended quarterly		
Phased-in*	19,8%	19,5%
Fully loaded*	19,0%	19,4%

* De CRD IV kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank rekening houdend met de overgangperiode wordt de 'phased-in' view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode wordt 'fully loaded' genoemd.

Winst per aandeel, gewoon en verwaterd

Geeft een idee van hoeveel winst van een bepaalde periode toekomt aan één aandeel (en desgevallend inclusief verwaterende instrumenten).

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	9M 2015	9M 2016
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Geconsolideerde w-&-v-rekening	1 776	1 742
-			
Coupon (en/of penaltypremie) op de kernkapitaaleffecten verkocht aan de overheid (B)	Gecons. eigenvermogensmutaties	0	0
-			
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (C)	Gecons. eigenvermogensmutaties	- 39	- 39
/			
Gemiddelde aantal gewone aandelen min eigen aandelen van de periode, in miljoenen (D)	Toelichting 39	418	418
of:			
Gemiddeld aantal gewone aandelen en verwaterende opties min eigen aandelen van de periode (E)		418	418
Gewoon = (A-B-C) / (D) (in euro)		4,16	4,07
Verwaterd = (A-B-C) / (E) (in euro)		4,16	4,07